

Brusel 16. července 2021
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2021/0208(NLE)

10851/21
ADD 4

JUSTCIV 118
IA 141

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	16. července 2021
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	SWD(2021) 193 final
Předmět:	PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ Průvodní dokument k návrhu nařízení Rady o přistoupení Evropské unie k Úmluvě o uznávání a výkonu cizích soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

Delegace naleznou v příloze dokument SWD(2021) 193 final.

Příloha: SWD(2021) 193 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 16.7.2021
SWD(2021) 193 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

návrhu nařízení Rady

**o přistoupení Evropské unie k Úmluvě o uznávání a výkonu cizích soudních rozhodnutí
v občanských a obchodních věcech**

{COM(2021) 388 final} - {SEC(2021) 279 final} - {SWD(2021) 192 final}

Souhrnný přehled
Posouzení dopadů přistoupení Evropské unie k Úmluvě o uznávání a výkonu cizích soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (dále jen „úmluva o soudních rozhodnutích“)
A. Potřeba opatření
Proč? Jaký problém se řeší?
V současné době občané a podniky EU, kteří usilují o uznání a výkon soudního rozhodnutí vydaného v EU ve třetí zemi, čelí roztržitému právnímu prostředí, jelikož chybí komplexní mezinárodní rámec pro uznávání a výkon cizích soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech. To znamená, že se oprávnění z rozhodnutí nejprve musí zorientovat v mozaice vnitrostátních právních předpisů třetích zemí týkajících se přijímání cizích rozhodnutí a platných dvoustranných, regionálních a mnohostranných smlouvách. Aby tedy měli šanci, že rozhodnutí bude vykonáno, musí účastníci mezinárodních soudních sporů investovat zdroje a čas a často využít externích odborných konzultací, chtějí-li připravit spolehlivou procesní strategii. Tato složitost, stejně jako související náklady a právní nejistota jsou odrazující faktory, které mohou vést k tomu, že se podniky a občané buď soudnímu sporu vyhnou a vyhledají jiné způsoby řešení sporu, vzdají snahu o uplatnění svého nároku, nebo se rozhodnou na mezinárodních transakcích vůbec nepodílet. To by pak mohlo mít negativní dopad na ochotu podniků a občanů EU zapojovat se do mezinárodního obchodu a investičních činností. Kromě toho je kvůli nejistému výkonu soudních rozhodnutí z EU ve třetích zemích narušeno právo podniků a občanů EU na přístup ke spravedlnosti.
Čeho by měla tato iniciativa dosáhnout?
Obecným cílem je zlepšit přístup podniků a občanů EU ke spravedlnosti prostřednictvím systému, který usnadní uznávání a výkon cizích rozhodnutí kdekoli na světě, kde má dlužník svá aktiva, čímž podpoří mezinárodní obchod a investice. Konkrétně je cílem této iniciativy zvýšit právní jistotu a předvídatelnost v mezinárodních soudních sporech, snížit náklady spojené s řízeními a zkrátit jejich délku a umožnit v EU uznávání a výkon soudních rozhodnutí vydaných ve třetích zemích jen v případech, kdy jsou dodrženy základní zásady práva EU a není dotčeno <i>acquis</i> EU týkající se stejné věci.
Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU?
Tato iniciativa spadá do výlučné pravomoci EU. To znamená, že jednotlivé členské státy k této úmluvě přistoupit nemohou a sledovaných cílů lze dosáhnout jen prostřednictvím opatření na úrovni EU.

B. Řešení
Jaké legislativní a nelegislativní možnosti byly zvažovány? Je některá možnost upřednostňována? Proč?
Vzhledem k soustavné podpoře ze strany EU a jejímu zapojení do jednání, která v roce 2019 vedla k přijetí úmluvy, jakož i k zachování hlavních zájmů EU během celého procesu, sloužila možnost nepřistoupení k úmluvě především ke srovnání, aby mohlo být posouzeno několik politických možností zvažujících přistoupení. Tyto možnosti zahrnovaly přistoupení EU k úmluvě o soudních rozhodnutích buď bez jakéhokoli prohlášení, nebo s prohlášením podle článku 18 úmluvy, kterým by se určité věci (záležitosti týkající se spotřebitelů, zaměstnání nebo pojištění a nájmu nemovitostí pro účely podnikání) vyloučily z oblasti její působnosti, nebo s prohlášením podle článku 19 úmluvy, kterým by se vyloučila soudní rozhodnutí v občanských a obchodních věcech týkajících se států nebo státních subjektů. Byla zvážena také možnost přistoupení s učiněním obou prohlášení podle článku 18 i 19. Upřednostňovanou možností je přistoupení k úmluvě s omezeným, konkrétním prohlášením, které vyloučí uznávání a výkon soudních rozhodnutí ze třetích zemí soudy v EU, která se týkají nájmu nemovitostí pro účely podnikání, kdy se tyto nemovitosti nacházejí v EU. Prohlášení, které by vyloučilo ostatní zvažované záležitosti, bylo považováno za nadbytečné, jelikož úmluva slabším stranám poskytuje přiměřenou ochranu, byť jiným

způsobem než *acquis* EU, a na rozdíl od upřednostňované možnosti by rozsáhlejší prohlášení mohla bránit úplnému dosažení cílů této iniciativy. **Upřednostňovaná možnost zlepšuje přístup ke spravedlnosti a měla by podpořit mezinárodní obchod a investice a stejně tak zvýší právní jistotu a předvídatelnost v mezinárodních soudních sporech, sníží náklady spojené s řízeními a zkrátí jejich délku a je plně v souladu s *acquis* EU v této oblasti**, a to konkrétně s nařízením Brusel Ia (nařízení (EU) č. 1215/2012). Podle uvedeného nařízení jsou soudy v EU výlučně příslušné k rozhodování ve sporech týkajících se nájmu nemovitostí pro účely podnikání, kdy se tyto nemovitosti nacházejí v EU.

Kdo podporuje kterou možnost?

Přistoupení k úmluvě o soudních rozhodnutích podpořily členské státy i převážná většina zúčastněných stran (právníci, podniky, profesní organizace právníků a soudních vykonavatelů, akademická obec atd.). Pokud jde o možnost učinit prohlášení, členské státy byly proti prohlášení na základě článku 19 úmluvy a k prohlášení podle článku 18 se nevyjádřily jasně. Jen malý počet zúčastněných stran byl pro přistoupení s učiněním prohlášení podle článku 19, zatímco ohledně prohlášení podle článku 18 nebyla zjištěna žádná jasná tendence.

C. Dopady upřednostňované možnosti

Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?

Odhaduje se, že **přímé přínosy pro občany a podniky EU**, kteří usilují o uznání a výkon rozhodnutí vydaného v EU u klíčových obchodních partnerů, kteří byli analyzováni (Argentina, Austrálie, Brazílie, Čína, Japonsko, Jižní Korea, Kanada a Spojené státy), dosáhnou v referenčním období (2022–2026) **1,1 až 2,6 milionu EUR**. To vyplývá z **očekávaného snížení nákladů** souvisejících s uznáváním a výkonem soudních rozhodnutí vydaných v EU ve třetích zemích **o 10–20 %**. Kromě toho se očekává, že se průměrná **délka řízení průměrně zkrátí o tři až šest měsíců**.

Tato možnost bude mít pozitivní dopad na vnitrostátní právní řád většiny členských států a pravděpodobně **ve 22 členských státech zvýší stávající míru přijímání soudních rozhodnutí vydaných ve třetích zemích**. Pokud jde o čtyři zbývající členské státy, situace po přistoupení nebude horší než dnes, ale ve srovnání se stávající situací dojde jen k malému nebo k žádnému zlepšení. Kromě toho je tato možnost **plně v souladu s *acquis* EU** (nařízení Brusel Ia), a má tudíž nejvyšší úroveň soudržnosti na této úrovni.

Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)?

Předpokládá se, že **veřejným orgánům členských států** v souvislosti s prováděním úmluvy vzniknou **určité jednorázové náklady**, ale tyto náklady pravděpodobně budou zanedbatelné. Soudní orgány by v referenčním období pravděpodobně čelily **mírnému nárůstu počtu případů**, ale tento nárůst bude **kompensován očekávaným zkrácením délky řízení**. **Nepředpokládají se žádné náklady pro podniky nebo občany**.

Jaký bude dopad na podniky, včetně malých a středních podniků a mikropodniků?

Podniky EU budou mít prospěch ze zvýšení právní jistoty a předvídatelnosti v mezinárodních transakcích. Očekává se, že tyto přínosy více pocítí **malé a střední podniky** než velké podniky, které při řešení mezinárodních právních sporů upřednostňují rozhodčí řízení před soudním řízením. Pokud se podniky EU účastní soudních sporů, budou mít prospěch z **lepšího přístupu ke spravedlnosti** díky vyšší pravděpodobnosti, že evropská rozhodnutí budou v třetích zemích uznána a vykonána, ale také z **nižších nákladů (o 10 až 20 %)** a **kratší délky řízení (o tři až šest měsíců)**. Vzhledem k vzájemnému účinku navrhovaného prohlášení, které EU učiní, se tyto přínosy nebudou vztahovat na podniky EU, které usilují o uznání a výkon evropského rozhodnutí, jež se týká nájmu nemovitostí pro účely podnikání, kdy se tyto nemovitosti nacházejí ve státě, kde je výkon navrhován. Z odhadovaného malého množství těchto rozhodnutí však vyplývá, že tyto situace neovlivní celkový pozitivní dopad na podniky.

Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?

Neočekává se, že by iniciativa měla významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány. Předpokládá se, že stávající zdroje budou na provádění úmluvy postačovat.

Očekávají se jiné významné dopady?

Do roku 2026 se očekává nárůst obchodu se zbožím a službami i přímých zahraničních investic s vybranými třetími zeměmi o 0,3 až 1,6 %. Kromě toho může úmluva usnadnit uznávání a výkon soudních rozhodnutí v případech, kdy je v současné době nesmírně složité zajistit výkon rozhodnutí z EU ve prospěch věřitelů z EU, což bude mít nepřímý vliv na další podporu obchodu s těmito zeměmi.

Tyto nepřímé dopady by se v konečném důsledku mohly projevit zlepšením hospodářského růstu a vytvářením pracovních míst.

D. Návazná opatření

Kdy bude tato politika přezkoumána?

Tři až pět let po přistoupení EU.